

Profil praktyczny

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Nazwa kierunku studiów: *turystyka i rekreacja*

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Spółeczna Akademia Nauk z siedzibą w Łodzi, Filia w Warszawie

Data przeprowadzenia wizytacji: 29-30 czerwca 2019 r.

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia.....	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się.....	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się.....	8
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	11
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry.....	11
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie.....	15
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	15
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.....	19
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	19
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach.....	20
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	23
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę	26
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński, członek PKA

Członkowie:

1. Dr hab. Wojciech Downar, członek PKA
2. Dr hab. Beata Pluta, ekspert PKA
3. Prof. Bogusław Gruzewski, ekspert międzynarodowy PKA
4. Marcin Napierała, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
5. Wojciech Fiksa, ekspert PKA reprezentujący studentów

Sekretarz zespołu oceniającego: mgr Grzegorz Kołodziej

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa na kierunku *turystyka i rekreacja* prowadzonym na Wydziale Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi (dalej również: WNoZiB, SAN) odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2018/2019. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się Zespołu Oceniającego (dalej również: ZO, ZO PKA) z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac dyplomowych i etapowych, wizytacji infrastruktury naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków Zespołu Oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	<i>turystyka i rekreacja</i>	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne oraz niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	Do dnia wizytacji Zespołu Oceniającego, Uczelnia prowadziła prace związane z przyporządkowaniem ocenianego kierunku do dyscyplin naukowych zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818). W terminie wizytacji kierunek był przyporządkowany: - do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych i dwóch dyscyplin: nauki o zarządzaniu (wiodąca), ekonomia. Do tych dyscyplin zostało łącznie przyporządkowane 66,7% łącznej liczby punktów ECTS; - do obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, dziedziny nauk o kulturze fizycznej, w wymiarze 30,5% łącznej liczby punktów ECTS; - do obszaru nauk przyrodniczych, dziedziny nauk o ziemi w dyscyplinie geografia w wymiarze 2,8% łącznej liczby punktów ECTS.	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym, (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	450 godzin / 18 pkt. ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- zarządzanie biznesem turystycznym - hotelarstwo i gastronomia	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	161	65
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2.226	1.348
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	106 pkt. ECTS	64 pkt. ECTS

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach, której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

²Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	99 pkt. ECTS	99 pkt. ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	62 pkt. ECTS	62 pkt. ECTS

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* określona poprzez cechy opisujących jej tożsamość, jest rezultatem działań podejmowanych przez Społeczną Akademię Nauk z siedzibą w Łodzi oraz Wydział Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie Filia w Warszawie. Wynika ona również z sytuacyjnych uwarunkowań funkcjonowania Wydziału oraz priorytetów jego rozwoju przyjętych w Uczelni.

Za cechy składające się tożsamość kierunku *turystyka i rekreacja* Wydział uznaje: przygotowanie absolwentów do podejmowania działalności zawodowej na terenie Polski jak i w środowisku międzynarodowym, przestrzeganie najwyższych standardów jakości kształcenia, kształtowanie etycznych postaw w pracy zawodowej oraz rozwijanie przedsiębiorczości. Cechy te mają zespalać dyscypliny, do których przypisano efekty kształcenia tego kierunku studiów, a także przyjęty praktyczny profil kształcenia.

Dziedziny: nauk ekonomicznych (nauki o zarządzaniu i ekonomia) i nauki o ziemi (geografia) oraz nauki o kulturze fizycznej mają stanowić zakorzenienie koncepcji kształcenia w wiedzy spójnej z kierunkiem kształcenia, a profil praktyczny być gwarantem wysokich umiejętności praktycznych, wspartych specjalistyczną wiedzą, związaną ze zawodowym środowiskiem pracy współczesnego specjalisty z zakresu turystyki i rekreacji. Te dwa podstawy kierunku *turystyka i rekreacja* powinny sprzyjać budowaniu wśród absolwentów postaw angażowania się w rozwiązywanie współcześnie ważnych problemów społecznych, krzewienia kultury prozdrowotnej, świadomości ekologicznej, ale także umiejętności współtworzenia uwarunkowań rozwoju turystyki.

Przyjęta koncepcja kształcenia jest spójna z misją i strategią Uczelni i Wydziału. Misję i strategię rozwoju Społecznej Akademii Nauk rozumianą, jako przygotowanie konkurencyjnych i pożądaných na rynku pracy, wrażliwych na problemy współczesnego świata i wartości ogólnoludzkie – odpowiedzialnych społecznie profesjonalistów, zdolnych sprostać wymaganiom rynku pracy i globalnej turystyki XXI wieku.

Identyfikowana na Uczelni i Wydziale Filii polityka jakości kształcenia a także proces jej doskonalenia i rozwijania są zgodne ze strategią Uczelni oraz koncepcją kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja*. Dostrzega się również jej związki z wewnętrznym systemem zarządzania jakością kształcenia.

Cele kształcenia i efekty uczenia się realizowane w ramach koncepcji kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* są związane z prowadzoną na Wydziale działalnością naukową w dyscyplinach: nauki o zarządzaniu, ekonomia i geografia oraz dziedzinie nauki o kulturze fizycznej. Potwierdza to analiza dorobku naukowego pracowników prowadzących zajęcia na akredytowanym kierunku studiów. Spotkanie z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz studia dokumentacji dokumentują aktywność pracowników oraz pracodawców dają podstawę do stwierdzenia, że cele i efekty uczenia się zostały określone we współpracy z pracownikami Wydziału oraz przedstawicielami podmiotów potoczenia społeczno-gospodarczego. Analiza i ocena celów i efektów wskazuje, że są one zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Dla ocenianego kierunku Senat określił w drodze uchwały łącznie 48 efektów uczenia się (W 17, U – 24, KS – 7). Opis efektów uczenia się jest zgodny z charakterystykami pierwszego i drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK. Poziom zaawansowania efektów uczenia

się jest sformułowany prawidłowo – w opisie wskazuje się na zaawansowaną wiedzę z zakresu zarządzania w wielu efektach odniesioną bezpośrednio do działalności turystycznej. Odniesienia efektów uczenia się do poszczególnych kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych jest prawidłowe.

Efekty uczenia się ocenianego kierunku osadzone są w trzech obszarach: nauk społecznych (66,7%), nauk medycznych i nauk o zdrowiu i kulturze fizycznej (30,5%) oraz obszaru nauk przyrodniczych (2,8%). Jednocześnie wskazano dziedziny i dyscypliny odpowiednio: nauki ekonomiczne (nauki o zarządzaniu, ekonomia), nauki o kulturze fizycznej oraz nauki o Ziemi (geografia). Jako dyscyplinę wiodącą wskazano nauki o zarządzaniu, co ma uzasadnienie w opisie efektów uczenia się, z których większość odnosi się do zagadnień związanych z zarządzaniem.

W opisie kierunkowych efektów kształcenia występuje stosunkowo niewiele zagadnień związanych z rekreacją (w zasadzie tylko w dwóch efektach: K_W10 oraz K_U03). W samym opisie efektów uczenia się, jak również w programie studiów występuje częściej stwierdzenie „turystyka i hotelarstwo”, które bardziej pasuje do koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, programu studiów i realizowanych specjalności.

Efekty uczenia się uwzględniają nabycie umiejętności praktycznych – niektóre efekty z tego zakresu są sformułowane szczegółowo, wskazując często na bardzo konkretne umiejętności (np.: „potrafi opracować program imprezy turystycznej dostosowanej do różnego odbiorcy”, „potrafi zaprezentować ofertę obiektu turystycznego”).

W efektach przewidziano osiągnięcie umiejętności językowych na poziomie B2.

Efekty kierunkowe są sformułowane możliwe do osiągnięcia, nie budzą wątpliwości, co do ich znaczenia i interpretacji, co ułatwia ich zrozumienie i weryfikację.

Efekty przedmiotowe określone w sylabusach są sformułowane właściwie, są rozszerzeniem efektów kierunkowych z uwzględnieniem specyfiki przedmiotu. Dla przedmiotu sformułowanych jest na ogół od 5 do 8 efektów, z uwzględnieniem ich podziału na kategorie (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* jest zgodna z misją i strategią Wydziału oraz prowadzoną polityką jakości kształcenia. Przy jej opracowywaniu uwzględniono opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, uwarunkowania sytuacyjne Wydziału oraz przejęte przez Uczelnię i Wydział priorytety jego rozwoju. Koncepcja kształcenia odzwierciedla także tożsamość kierunku.

Cele kształcenia i efekty uczenia się realizowane w ramach koncepcji kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Zostały one również określone we współpracy z pracownikami Wydziału oraz przedstawicielami podmiotów potoczenia społeczno-gospodarczego. Są także zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Opis efektów uczenia się sporządzony jest z uwzględnieniem wszystkich kategorii charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK. Właściwie określony jest stopień trudności efektów uczenia się. Wskazane dyscypliny mają odzwierciedlenie w efektach uczenia się, z uwzględnieniem określonych przez Senat proporcji (dyscyplina wiodąca – nauki o zarządzaniu). Opis efektów uczenia się uwzględnia nabycie przez studentów umiejętności praktycznych oraz umiejętności językowych na poziomie B2. Efekty przedmiotowe stanowią dobre rozwinięcie i uszczegółowienie wskazanych

w sylabusach efektów kierunkowych. Sposób sformułowania efektów uczenia się umożliwia zbudowanie systemu ich weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe kierunku *turystyka i rekreacja* ujęte są w moduły tworzące strukturę programu studiów (moduł przedmiotów ogólnouczelnianych, podstawowych i kierunkowych, do wyboru oraz specjalnościowych). Proporcje godzinowe pomiędzy modułami są zachowane: największy udział mają przedmioty podstawowe i kierunkowe (41%), a następnie specjalnościowe (23%). Struktura modułów i przedmioty wchodzące w ich skład zapewniają nabycie przez studenta dobrych podstaw wiedzy z zakresu dyscyplin, do których przypisane są efekty kierunku *turystyka i rekreacja*, w tym dyscypliny wiodącej nauk o zarządzaniu.

Kształcenia prowadzone jest na dwóch specjalnościach: *Zarządzanie biznesem turystycznym* oraz *Hotelarstwo i gastronomia*. Obie specjalności wyprofilowane są na zagadnienia zarządcze, co odpowiada opisowi efektów uczenia się oraz wskazanej dyscyplinie wiodącej.

Liczba godzin przeznaczonych na zagadnienia specjalnościowe jest wystarczająca (516 godz., w tym specjalnościowe do wyboru 325 godzin na studiach stacjonarnych oraz 240 godz., w tym specjalnościowe do wyboru 213 godzin na studiach niestacjonarnych) do osiągnięcia wiedzy i umiejętności specjalistycznych, w tym umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. W programie studiów zajęciom związanym z praktycznym przygotowaniem zawodowym przypisano 99 punktów ECTS, co stanowi 55% ogólnej liczby punktów ECTS, którą student otrzymuje w toku studiów.

Studia na kierunku *turystyka i rekreacja* trwają 6 semestrów, z łączną liczbą godzin 2.226 na studiach stacjonarnych i 1.348 na niestacjonarnych (bez praktyk). Jest to liczba wystarczająca do osiągnięcia założonych dla kierunku efektów uczenia się.

Wskaźniki związane z nakładem pracy studenta dla kierunku *turystyka i rekreacja* określone są właściwie. W całym toku studiów student otrzymuje 180 punktów ECTS. Wystarczająca jest liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów zajęć, do których przypisuje się ponad 30% ogólnej liczby punktów ECTS (w przypadku ocenianego kierunku 34%), zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i studiów niestacjonarnych.

Nakład pracy studenta na poszczególnych przedmiotach określony jest szczegółowo w sylabusach przedmiotów. Struktura nakładu pracy studenta obejmuje wszystkie istotne elementy (m.in.: udział w zajęciach dydaktycznych, udział w konsultacjach, samodzielne przygotowanie się do zajęć dydaktycznych). Liczba punktów ECTS dobrze oddaje specyfikę przedmiotu, uwzględnia stopień jego trudności, formę prowadzonych zajęć oraz stosowane

metody dydaktyczne. Dotyczy to również praktyk zawodowych, za które student otrzymuje 18 punktów ECTS.

Treści przewidziane w programie studiów kierunku *turystyka i rekreacja* umożliwiają osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Treści te opisane są w sylabusach, osobno dla każdej formy prowadzenia zajęć, na ogół dosyć szczegółowo. W przypadku niektórych przedmiotów (np. „Ekonomia”, „Podstawy zarządzania”) stopień szczegółowości i obszerność przewidzianej w sylabusie tematyki wykracza poza możliwości realizacji tych treści w założonym wymiarze godzinowym, jak również wykracza poza efekty przewidziane dla ocenianego kierunku. W trakcie trwania wizytacji Uczelnia naniosła korekty do wskazanych przez zespół oceniający sylabusów i dokonała racjonalizacji treści programowych przedmiotu.

W treściach programowych ocenianego kierunku dominują zagadnienia związane z zarządzaniem działalnością turystyczną, w tym w szczególności hotelarską, natomiast nieco brakuje zagadnień z zakresu rekreacji. Niedobór treści związanych z rekreacją jest widoczny w doborze specjalności oraz tematyce prac dyplomowych (tylko jedna praca dyplomowa obroniona w ostatnich dwóch latach poświęcona jest tym zagadnieniom).

Metody dydaktyczne stosowane na kierunku *turystyka i rekreacja* są zróżnicowane i są właściwie dobrane do specyfiki przedmiotu. Uwzględniają one formę prowadzenia zajęć, jak również charakter zajęć. Dla zajęć kształtujących umiejętności praktyczne przewidziano wiele metod o charakterze aktywizującym, w tym również umożliwiające wykonywanie zadań w warunkach zbliżonych do rzeczywistych (m.in.: studia przypadków, projekty, rozwiązywanie zadań problemowych z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, praca w grupach, prezentacje). Dotyczy to również wykorzystania na zajęciach specjalistycznego oprogramowania stosowanego w branży turystycznej (systemy rezerwacyjne, m.in.: N-Sykon, MerlinX).

Również dla wykładów przewidziano kilka metod dydaktycznych (wykład audytoryjny, prezentacje multimedialne, pytania aktywizujące, dyskusja). Zajęcia aktywizujące studentów (m.in. konwersatoria, ćwiczenia, warsztaty, seminaria i praktyka zawodowa) stanowią większość wszystkich zajęć (ok. 80%, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych). Sprzyja to osiągnięciu przez studentów umiejętności praktycznych, przewidzianych w opisie kierunkowych efektów kształcenia.

Na ocenianym kierunku nie są prowadzone zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Organizacja procesu kształcenia nie budzi zastrzeżeń. Zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych w planie zajęć nie zauważono nadmiernego ich blokowania, ani występowania „okienek”.

Warunki prowadzenie zajęć, które były hospitowane podczas wizytacji są dobre, zachowane są zasady higieny pracy umysłowej.

Oceniany kierunek do roku 2018 był kierunkiem ogólnoakademickim, w programie, którego obowiązywał inny wymiar godzin przeznaczonych na praktykę w stosunku do liczby godzin wymaganych na profilu praktycznym.

Od roku akademickiego 2018/2019 Uczelnia zmieniła profil na praktyczny i do programu studiów wprowadzono 450 godzin przeznaczonych na praktykę /150 godzin po czwartym semestrze i 300 godzin po semestrze piątym/. Sama formuła odbywania praktyk nie wymagała większych zmian w dokumentacji. Program studiów zawiera ogólne zapisy dotyczące praktyk, których uszczegółowienie znajduje się w Regulaminie Studenckich Praktyk Zawodowych przyjętym Uchwałą Rady Wydziału Zamiejscowego w Warszawie Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi z dnia 30.09.2015 roku.

Student udający się na praktyki może skorzystać z oferty przygotowanej przez Uczelnię (lista podmiotów, z którymi Uczelnia posiada podpisane umowy znajduje się w Biurze Karier) lub zaproponować własne.

W przypadku odbywania praktyki w miejscu wskazanym przez studenta, dokonuje się weryfikacji tego miejsca, które ostatecznie jest akceptowane przez pełnomocnika ds. praktyk z ramienia Uczelni. Weryfikacja polega m.in. na uzupełnieniu stosownego formularza zawierającego sześć kryteriów ocenianych w skali punktowej. Suma punktów decyduje czy miejsce odbywania praktyk stwarza warunki do osiągania zakładanych efektów kształcenia dla praktyk czy też nie. Formularz wyboru miejsca praktyk jest załącznikiem do regulaminu praktyk. Załącznikami są również: umowa o realizację praktyk, skierowanie na praktyki, karta praktyk studenckich, formularz dot. potwierdzenia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia dla praktyk.

Określone w sylabusie praktyk przedmiotowe efekty kształcenia (3 efekty dotyczące wiedzy, 4 dotyczące umiejętności oraz 2 dotyczące kompetencji społecznych) są wystarczające dla praktyk na ocenianym kierunku i mają odzwierciedlenie z kierunkowych efektach kształcenia zapisanych w programie.

W trakcie wizytacji PKA dokonano oceny dokumentacji związanej z praktykami. Zapoznano się z formularzami, drukami, z procedurą odbywania praktyk przez studentów i nie stwierdzono nieprawidłowości.

Umieszczenie praktyk w planie studiów po IV i V semestrze jest właściwym z punktu widzenia osiągania zakładanych efektów kształcenia. Przedmioty praktyczne odbywające się w toku nauki pozwalają na dobre przygotowanie studenta do przystąpienia do praktyk w naturalnym środowisku pracy.

W ramach prac ZO PKA odbyło się spotkanie z uczelnianym opiekunem praktyk oraz przedstawicielem biura karier. Z toku rozmów wyniknęło, iż zakłada się wyrywkowe hospitacje praktyk na poziomie 10-20%. Związane one będą z bezpośrednią wizytą w miejscu odbywania praktyk, odbyciem rozmowy z zakładowym opiekunem praktyk oraz studentem, uzupełnieniem arkusza hospitacji.

Student po odbyciu praktyk zawodowych zapraszany będzie na spotkanie z uczelnianym opiekunem praktyk na tzw. rozmowę egzaminacyjną. W trakcie tej rozmowy student zobowiązany będzie do ustosunkowania się w kwestiach osiągniętych efektów podczas odbywania praktyki. Zaliczenie ich będzie polegało na wpisie do indeksu zaliczenia. Sugeruje się, aby przed pierwszymi praktykami zmienić formę zaliczenia praktyk na ocenę. Zastosować skalę ocen jak na innych przedmiotach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Program studiów umożliwia relację przedmiotowych i kierunkowych efektów uczenia się. Treści programowe ujęte są w moduły tworzące spójną całość o określonej prawidłowo strukturze liczby godzin i nakładu pracy studenta. Formy zajęć oraz metody dydaktyczne są dostosowane do specyfiki przedmiotu, umożliwiają również nabycie umiejętności praktycznych. System punktów ECTS opracowany dla kierunku turystyka i rekreacja umożliwia rzetelną ocenę nakładu pracy studenta. Sposób organizacji zajęć oraz warunki prowadzenia zajęć nie budzą zastrzeżeń.

Treści programowe dotyczące praktyk zawodowych na akredytowanym kierunku są właściwie umieszczone w programie nauczania. Zakładane efekty kształcenia są dobrze wyznaczone, formy realizacji zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych właściwe. Pełnej weryfikacji i oceny praktyk zawodowych na ocenianym kierunku o profilu praktycznym będzie można dokonać dopiero, gdy studenci ukończą praktyki zawodowe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Senat Uczelni określa corocznie tryb i warunki rekrutacji w drodze uchwały. W przypadku rekrutacji na kierunek *turystyka i rekreacja* podstawą przyjęcia na studia są wyniki egzaminu maturalnego (ew. dojrzałości). Przy przyjmowaniu kandydatów brane są pod uwagę oceny z dwóch przedmiotów: geografia oraz język obcy nowożytny. Wyniki egzaminów są przeliczane na punkty kwalifikacyjne według określonej reguły. Dobór przedmiotów jest właściwy, uwzględnia specyfikę ocenianego kierunku i zapewnia przyjęcie kandydata z odpowiednimi kompetencjami. Zasady przyjęć na studia określają również warunki i tryb przyjęć obcokrajowców, laureatów olimpiad oraz osób, które przenoszą się z innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej. Warunki rekrutacji są podawane do publicznej wiadomości. Na podstawie powyższego można stwierdzić, że warunki rekrutacji nie zawierają zapisów dyskryminujących, są wyczerpujące, podane z wyprzedzeniem do publicznej wiadomości oraz są zrozumiałe.

Na ocenianym kierunku funkcjonuje system weryfikacji efektów kształcenia, obejmujący kluczowe etapy procesu uczenia się. W procesie dyplomowania efekty uczenia się weryfikowane są na zajęciach z Proseminarium, Seminarium dyplomowego, w procesie pisania pracy dyplomowej oraz poprzez egzamin dyplomowy. Egzamin dyplomowy pozwala na weryfikację wiedzy i umiejętności nabytych podczas pisania pracy oraz w toku studiów (pytania na egzaminie obejmują zagadnienia z zakresu treści podstawowych i kierunkowych oraz specjalnościowych, przewidzianych w programie studiów).

Zespół oceniający przeanalizował 58 tytułów prac studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, obronionych w ostatnich dwóch latach akademickich. Tematy wszystkich prac związane są bezpośrednio z zagadnieniami turystyki i w większości obejmują zagadnienia mieszczące się w dyscyplinie wiodącej (nauki o zarządzaniu).

Poziom prac analizowanych przez zespół oceniający jest zróżnicowany, ale zaznaczyć trzeba, że prace słabe są odpowiednio niżej oceniane, a w recenzjach odnotowane są uwagi krytyczne. Mankamentem niektórych prac jest ich słabe przygotowanie metodyczne. Brak jest jasno określonego celu pracy oraz metod badawczych. W literaturze wykorzystywanej w pracy bardzo mało jest źródeł obcojęzycznych, co powinno mieć miejsce, biorąc pod uwagę tematykę wielu prac oraz specyfikę i wymagania na kierunku *turystyka i rekreacja*. Niektóre z prac powinny w mniejszym stopniu obejmować opis zjawiska, a w większym podjęcie rozwiązania praktycznego problemu.

Mając na uwadze powyższe rekomenduje się dokonanie modyfikacji koncepcji realizacji prac dyplomowych, tak, aby wzmocnić ich stronę metodyczną oraz praktyczne wykorzystanie prowadzonych w pracach badań i analiz.

System weryfikacji efektów uczenia się na poziomie przedmiotów jest zbudowany prawidłowo. Informacje o metodach weryfikacji efektów przedmiotowych są szczegółowo wskazane w sylabusach. Dobór metod uwzględnia kategorie efektów (weryfikacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) z zaznaczeniem, na jakiej formie zajęć weryfikowany

jest dany efekt. Podejście takie zapewnia ciągle monitorowanie sposobów weryfikacji efektów przedmiotowych, jak również pozwala na weryfikację umiejętności praktycznych określonych w efektach poszczególnych przedmiotów.

Dodać należy, że na ocenianym kierunku dokonywane jest okresowa ocena weryfikacji efektów kształcenia (m.in. na podstawie przeglądu sylabusów, prac etapowych, sprawozdań nauczycieli akademickich odnoszących się do stopnia osiągania efektów kształcenia na poziomie przedmiotu). Przegląd raportów z takiej oceny pozwala stwierdzić, że jest ona dokonywana rzetelnie, często ze wskazaniem konkretnych rekomendacji. Na podobnej zasadzie ocenia się okresowo jakość prac dyplomowych.

Podkreślić należy, że dla każdego przedmiotu zostały określone szczegółowe kryteria oceny osiąganych efektów uczenia się, wraz ze wskazaniem dokładnego zakresu treści koniecznych do opanowania na konkretną ocenę. Daje to jasną informację dla studentów, co do wymagań z danego przedmiotu oraz zapewnia obiektywizm i porównywalność ocen.

Prace przejściowe, które były przedmiotem analizy zespołu oceniającego są na zróżnicowanym poziomie oraz różne, co do formy. Pozwalają one na weryfikację efektów uczenia się przewidzianych dla danego przedmiotu. Różnorodność form zaliczenia pozwala na weryfikację umiejętności praktycznych (prace projektowe) oraz kompetencji społecznych (prace grupowe, prezentacje). Prace są oceniane rzetelnie, jednak analizując odpowiedzi studentów można stwierdzić, że na studiach niestacjonarnych oceny z niektórych przedmiotów są zawyżane.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Ogólne zasady weryfikacji osiągnięć studentów są określone prawidłowo i umożliwiają ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, jak również umożliwiają ocenę postępów w trakcie realizacji programu studiów i poszczególnych przedmiotów. Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane na przedmiotach określone są dla każdej kategorii efektów i umożliwiają weryfikację wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na kierunku *turystyka i rekreacja* kadrę realizującą zajęcia dydaktyczne stanowi 36 nauczycieli akademickich, w tym: jedna osoba z tytułem naukowym profesora, czterech doktorów habilitowanych, siedemnastu doktorów, jeden inżynier oraz trzynastu magistrów. Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych do realizacji dydaktyki na ocenianym kierunku gwarantuje prawidłową realizację zajęć. ZO PKA dokonał analizy ich aktywności naukowej wykorzystując do tego przedstawione w raporcie samooceny informacji o dorobku naukowym osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. W wyniku takiego działania stwierdził, iż

dorobek naukowy pracowników mieści się w dziedzinach nauk, do których został przyporządkowany, czyli nauk ekonomicznych, nauk o Ziemi oraz nauk o kulturze fizycznej.

Mocną stroną kadry jest to, że łączy ona działalność dydaktyczną i naukową z doświadczeniem praktycznym właściwym dla kierunku. Wśród nauczycieli akademickich większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym, które koresponduje z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów uczenia się dla kierunku *turystyka i rekreacja*. Są to m.in. eksperci Ministerstwa Sportu i Turystyki, osoby pracujące w branży turystycznej, zarówno w biurach turystycznych, jak i w dziennikarstwie podróżniczym, turystycznym, a także w sektorze zarządzania w turystyce. Wśród osób ze stopniem magistra są przede wszystkim osoby z doświadczeniem zawodowym z zakresu turystyki, a ponadto osoby wspierające proces dydaktyczny, jako lektorzy nauki języków obcych z odpowiednim wykształceniem filologicznym i dorobkiem dydaktycznym. Uczelnia spełnia, więc w ocenionym obszarze wymagania profilu praktycznego dotyczące kadry dydaktycznej.

Nauczyciele akademicy na ocenianym kierunku współpracują także z różnymi instytucjami przede wszystkim w regionie, w kraju i zagranicą m.in.: Urzędem Kultury Fizycznej i Turystyki w Warszawie - Departamentem Promocji Turystyki, Polską Organizacją Turystyczną, Stowarzyszeniem na rzecz Badania Rozwoju i Promocji Turystyki, Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym, Polskim Towarzystwem Ekonomicznym, World Federation of Tourist Guide Associations, European Federation of Tourist Guide Associations.

Nauczyciele akademicy realizujący proces kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, większość z nich posiada także konieczne doświadczenie zawodowe w obszarach działalności gospodarczej właściwej dla ocenianego kierunku studiów. Struktura kwalifikacji kadry biorąc pod uwagę dorobek naukowy i zawodowy ma charakter kompleksowy, gdyż umożliwia przekazywanie studentom zarówno teoretycznych aspektów wiedzy, jak i z uwagi na doświadczenie zawodowe kadry pozwala kształtować u studentów umiejętności praktyczne. Nauczyciele akademicy na ocenianym kierunku nie prowadzą zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 73 ust.1 i 2 pkt.1) ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce na kierunku *turystyka i rekreacja* zatrudnionych jest 17 nauczycieli akademickich na podstawowym miejscu pracy, którzy prowadzą na studiach I stopnia 56% godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Ich obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć jest zgodne z obowiązującymi zasadami w Uczelni. Główną zasadą przydzielania zajęć są kompetencje kadry, ich kwalifikacje, posiadane doświadczenie zawodowe, wyniki oceny studenckiej, wyniki hospitowania zajęć dydaktycznych oraz oceny okresowej. Za ocenę kompetencji pracowników badawczo-dydaktycznych służącą zapewnieniu właściwej obsady zajęć odpowiadają Kierownicy Katedr w porozumieniu z Dziekanem Wydziału.

Polityka kadrowa Uczelni jest zorientowana na wspieranie rozwoju naukowego kadry naukowo-dydaktycznej i dydaktycznej. Prowadzona ocena pracowników służy monitorowaniu i podwyższaniu ich kwalifikacji. Ocena progresu w zakresie tworzenia dorobku naukowego, dydaktycznego i zawodowego jest elementem motywującym do podejmowania kolejnych zadań badawczych i rozwojowych. Na weryfikację składu osobowego kadry wpływają oceny okresowe, hospitacje prowadzonych zajęć, a także ocena studencka z wykorzystaniem techniki ankietowania. Wyniki ankietyzacji dokonanej przez studentów przekazywane są w formie raportów częściowych Kierownikowi Katedry oraz ocenianym nauczycielom akademickim, a w formie raportu końcowego - władzom Uczelni i Wydziału. Wyniki badań oraz opracowywane na ich podstawie rekomendacje są omawiane na spotkaniach Katedry, Rady Wydziału, Komisji ds. Programowych i Jakości Kształcenia.

Ocena nauczycieli akademickich obejmuje cztery ostatnie lata pracy i jako ocena okresowa jest dokonywana na podstawie ocen częściowych. Podczas oceny działalności

naukowej pod uwagę brane są: aktywny udział w konferencjach naukowych organizowanych, zarówno przez Społeczną Akademię Nauk, jak i zewnętrzne ośrodki naukowe, publikacje w monografiach i czasopismach, szczególnie wysokopunktowych, ubieganie się o granty wewnętrzne, zewnętrzne, w tym unijne oraz uczestnictwo w ich realizacji. Natomiast kompetencje dydaktyczne oceniane są na podstawie hospitacji zajęć, analizy ocen studenckich, oceny przygotowywanych materiałów dydaktycznych oraz zaangażowania w proces kształcenia w tym w szczególności dyplomowania. Na kierunku *turystyka i rekreacja* - profil praktyczny ocenie podlega doświadczenie zawodowe kadry zdobywane poza Uczelnią, a także gotowość do podwyższania kwalifikacji zawodowych poprzez zdobywanie odpowiednich uprawnień i certyfikatów zawodowych oraz udziału w szkoleniach.

Uczelnia zapewnia rozwój naukowy i zawodowy kadry także poprzez rozwijanie kontaktów międzynarodowych, udzielając wsparcia finansowego pracownikom biorącym udział w kongresach, konferencjach naukowych, sympozjach międzynarodowych oraz w wyjazdach na szkolenia specjalistyczne, wizyty studyjne, staże zawodowe i wykłady gościnne. Co ważne, wsparcie to dedykowane jest wszystkim nauczycielom realizującym proces kształcenia na ocenianym kierunku, nie tylko zatrudnionym na pierwszym etapie w Uczelni.

Nieodłącznym elementem polityki kadrowej są hospitacje, które obejmują wszystkich nauczycieli akademickich. Plan hospitacji opracowywany jest na każdy semestr przez Kierownika Katedry. Plan ten zakłada, iż objęci są nim wszyscy nauczyciele akademicki, którzy podlegają hospitacjom nie rzadziej niż raz na dwa lata. Wnioski z hospitacji zajęć stanowią podstawę do samooceny i weryfikacji działań nauczycieli, przez co stają się ważnym elementem polityki zapewniania doboru kadry badawczo-dydaktycznej.

Wysoka jakość kwalifikacji nauczycieli akademickich jest wspomagana poprzez konkursowy system zatrudniania, który w swych założeniach przewiduje promowanie najlepszych nauczycieli akademickich oraz systematyczną ocenę kadry. Efektem prowadzonej polityki kadrowej jest rozwój naukowy kadry akademickiej na ocenianym kierunku. W ciągu ostatnich siedmiu lat pięciu nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku na Wydziale Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie Filii w Warszawie uzyskało stopień naukowy doktora, a jedna stopień naukowy doktora habilitowanego, jeden nauczyciel posiada otwarty przewód habilitacyjny i jeden otwarty przewód doktorski.

Nauczyciele obecni podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie wyrażali się na temat działań Uczelni, podkreślając jej otwartość i chęć w podejmowaniu nowych inicjatyw. Zapytani o pomoc finansową od strony Uczelni stwierdzili, że coraz więcej funduszy jest przeznaczane na działalność naukową oraz na ich doksztalcenie np. pokrycie kosztów kursów specjalistycznych, podnoszących ich kwalifikacje zawodowe

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Społeczna Akademia Nauk w Łodzi prowadzi politykę kadrową, która sprzyja podnoszeniu kwalifikacji pracowników Uczelni, w tym Wydziału Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie Filii w Warszawie. Kadra nauczycieli akademickich realizujących proces kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* jest wystarczająca i kompetentna do realizacji zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym studentów. Wyróżnia ją bogate doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, które pozwala na właściwe prowadzenie zajęć oraz na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Jednostka zapewnia prawidłową obsadę zajęć dydaktycznych, uwzględniając kompetencje naukowe, dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia, a ponadto zgodność doświadczenia zawodowego

nauczycieli, zdobytego poza Uczelnią z zakresem zajęć oraz praktycznymi umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów uczenia się dla ocenianego kierunku. Uczelnia dba o prawidłowy dobór kadry, kreuje warunki motywujące do rozwoju i doskonalenia kadry, zapewnia jej stały rozwój, a także prowadzi wieloaspektową ocenę kadry, z uwzględnieniem osiągnięć dydaktycznych, jak również wykorzystuje wyniki oceny, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, jako element doskonalenia kadry oraz prowadzonej polityki kadrowej. Finansowy system motywacyjny przyjęty przez władze Uczelni jest prawidłowy, zachęca nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Siedzibą warszawskiej Filii Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi jest budynek przy ul. Łuckiej 11, w którym znajdują się m.in.: trzy przestronne, nowoczesne aule wykładowe (każda na ponad 200 osób), sześć sal wykładowych (dla 100 - 120 studentów), siedem laboratoriów komputerowych (każde po 20 stanowisk), trzy laboratoria językowe (każde dla 18 osób), trzydzieści sal dydaktycznych (każda od 20 do 40 osób), cztery sale seminaryjne (każda dla 20 studentów). Liczba miejsc w salach seminaryjnych i wykładowych odpowiada liczebności grup studenckich.

Do prowadzenia zajęć na kierunku *turystyka i rekreacja*, szczególnie przedmiotów związanych z aktywnością fizyczną, wykorzystywane jest zaplecze rekreacyjne, zlokalizowane w obiektach macierzystych Uczelni oraz w obiektach wynajmowanych. W ramach zajęć ruchowych studenci m.in. mogą korzystać z siłowni oraz sali fitness w budynku Domu Studenta Społecznej Akademii Nauk, przy ul. Ciołka 6 oraz obiektów sportowych zlokalizowanych w Parku Wodnym Warszawianka, a także z zlokalizowanej obok, przy ul. Piaseczyńskiej 71, sali do gry w piłkę nożną, tzw. hali szermierczej, wyposażonej w bramki, kosze i materace. W Domu Studenta Społecznej Akademii Nauk znajduje się także zaplecze niezbędne studentom kierunku *turystyka i rekreacja* do ćwiczenia umiejętności praktycznych z zakresu organizacji i obsługi klienta w przedsiębiorstwach hotelarskich. Znajdują się tam m.in.: dwa dwuosobowe pokoje hotelowe, punkt symulujący recepcję oraz klimatyzowana, nagłośniona sala konferencyjna na 50 osób z zapleczem gastronomicznym, obejmującym sprzęt cateringowy i kuchenny. Pomieszczenia te są wykorzystywane do prowadzenia zajęć oraz weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się z zakresu umiejętności, m.in. na przedmiotach: „Hotelarstwo”, „Kultura i obsługa gościa hotelowego”, „Organizacja technik i usług hotelarskich”.

Wydział dysponuje własną lokalną siecią komputerową złożoną z 140 jednostek w części dydaktyczno-badawczej oraz 24 jednostek w części biurowej. Uczelnia ma dostęp do profesjonalnego oprogramowania m.in. dla pracowników agencji turystycznych, hoteli i innych obiektów noclegowych. Wśród programów wykorzystywanych przez studentów są m.in. Merlinx, system rezerwacji Amadeus, N-Sykon, czy CRM dla Agenta symulujący np. pracę w agencji turystycznej, na recepcji, w hotelu, pensjonacie czy restauracji. Uczelnia w sposób

ciągle inwestuje w zakup sprzętu i oprogramowania umożliwiającego realizację zadań dydaktycznych przewidzianych w programie kształcenia. Od roku 2018 przeznaczono na ten cel prawie 68 tys. zł. Sprzęt jest systematycznie uzupełniany, wymieniany i poddawany okresowym przeglądom.

Na szczególne podkreślenie zasługuje, że wszystkie obiekty przystosowane są dla potrzeb osób z niepełnosprawnością – posiadają windy i podjazdy umożliwiające dostęp do pomieszczeń dydaktycznych, administracyjnych i socjalnych.

Liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych i komputerowych jest dostosowana do liczebności grup studenckich. Wykorzystywana przez jednostkę infrastruktura umożliwia przeprowadzenie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym w sposób umożliwiający wykonywanie czynności zawodowych w warunkach zbliżonych do rzeczywistych warunków pracy.

Uczelnia posiada własną bibliotekę z siedzibą w budynku głównym, przy ul. Łuckiej 11. Strukturę biblioteki tworzą: wypożyczalnia oraz czytelnia ogólna. W czytelni znajdują się stanowiska do pracy wyposażone w komputery dostosowane do korzystania przez osoby z niepełnosprawnością (dla osób niedowidzących i niedosłyszących jest możliwy dostęp do programu powiększająco-mówiącego ZoomText MagReader oraz klawiatury Zoomtext z dużymi kontrastowymi klawiszami), dostęp do Internetu, zasoby elektroniczne oraz baza LEX. Biblioteka Filii w Warszawie SAN w Łodzi zapewnia dostęp do księgozbioru obejmującego 5.544 woluminów (3.530 tytułów). Do obsługi procesów bibliotecznych, katalogowania oraz wypożyczania książek wykorzystywany jest program Libra 2000.

Zbiory biblioteki przeznaczone do kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* obejmują m. in. następujące działy tematyczne: hotelarstwo, gastronomię, zarządzanie, finanse, logistykę, ekonomię, marketing, geografę, historię sztuki, psychologię, socjologię oraz zasoby ludzkie i BHP. Najmniej jest książek korespondujących z zagadnieniami dotyczącymi rekreacji (jedynie pojedyncze tytuły). Zbiory są gromadzone w oparciu o potrzeby użytkowników, którymi są głównie studenci i pracownicy naukowcy Wydziału. W ramach współpracy kierunku turystyka i rekreacja z wydawnictwem Polskiego Wydawnictwa Specjalistycznego ProMedia Sp. z o.o., możliwe jest wypożyczenie w bibliotece czasopism branżowych: „Rynek turystyczny”, „Hotelarz” i „Gastronomia”. Ponadto studenci kierunku mają możliwość skorzystania z takich czasopism m.in. jak: „Turystyka i Rekreacja”, „Turystyka kulturowa”, „Turizm/Tourism”, „Biznes i turystyka wiadomości turystyczne”, „Magazyn Online Marketing”, „Marketing i Rynek”, „Zarządzanie Zasobami Ludzkimi”. Studenci ocenianego kierunku mogą korzystać również z krajowych zasobów elektronicznych, dzięki projektowi ibuk.pl. oraz mają dostęp do polskich i zagranicznych baz bibliograficznych, abstraktowych i pełnotekstowych (np. EBSCOhost, eBook Academic Collection, Art Source, Web of Science).

Biblioteka SAN w Warszawie zapewnia dostęp do księgozbioru odpowiadającego potrzebom przewidzianym w sylabusach przedmiotów. ZO PKA stwierdził, że biblioteka zapewnia studentom ocenianego kierunku aktualne piśmiennictwo, zalecane w sylabusach przedmiotów, mające na celu osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Wielkość zasobów przystosowana jest do liczby studentów na kierunku.

Rozwój systemu biblioteczno-informacyjnego jest wspomagany przez Radę Biblioteczną w skład, której wchodzi między innymi przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych. Rada opiniuje plany zakupów książek i czasopism, przedkłada Rektorowi propozycje uzupełniania zasobów i zgłasza uwagi dotyczące funkcjonowania systemu biblioteczno-informacyjnego. Studenci oraz nauczyciele akademicki mogą zgłaszać swoje propozycje w zakresie uzupełniania zasobów bibliotecznych. Literatura dla kierunku jest systematycznie uzupełniana o najnowsze pozycje ukazujące się na rynku wydawniczym. Potwierdzili to nauczyciele obecni na spotkaniu z ZO PKA oraz studenci. Biblioteka jest miejscem przyjaznym dla nauczycieli i studentów.

Zasoby biblioteczne i jakość obsługi w bibliotece podlegają ocenie studentów w badaniu dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb i organizacji procesu uczenia się, obsługi administracyjnej oraz wsparcia dla studentów.

Studencka ocena infrastruktury dokonywana jest poprzez badanie ankietowe raz na 2 lata. Wyniki badania opinii kadry, studentów i interesariuszy zewnętrznych oraz opracowywane na ich podstawie rekomendacje stanowią punkt wyjścia dla strategii doskonalenia bazy dydaktycznej oraz planów zarządzania Uczelnią (w tym planu inwestycyjnego). Przykładowe działania wdrożone w ramach wykorzystywania wyników badań dotyczących rozwoju infrastruktury, w tym opinii studentów, to regularne wzbogacanie zasobów bibliotecznych, doposażenie sal dydaktycznych (m.in. nowe rzutniki i krzesła, na Sali konferencyjnej w klimatyzator i nagłośnienie).

Bezpieczeństwo bazy dydaktycznej i naukowej pod względem przepisów BHP jest odpowiednie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, w szczególności sale wykładowe, seminaryjne oraz ćwiczeniowe spełniają typowe wymagania stawiane tego typu pomieszczeniom. Są również przygotowane pod kątem wspomagania osób z niepełnosprawnością ruchową, niedosłyszących lub niedowidzących. Infrastruktura dydaktyczna Wydziału Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie Filii w Warszawie Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi, pozwala na osiągnięcie przez studentów kierunku *turystyka i rekreacja* zakładanych efektów uczenia się.

Uczelnia zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z aktualnych zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym o zasięgu międzynarodowym, jak również innych zasobów edukacyjnych właściwych dla ocenianego kierunku, a w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach. Biblioteka gromadzi specjalistyczny księgozbiór zgodny z profilem i kierunkami nauczania. Posiada bogatą ofertę piśmiennictwa z zakresu szeroko pojętych nauk o zarządzaniu i nauk o kulturze fizycznej.

Jednostka monitoruje i doskonali infrastrukturę dydaktyczną i wykorzystywaną w praktycznym przygotowaniu studentów. Wydział posiada długofalową oraz kompleksową strategię rozwoju infrastruktury naukowo-dydaktycznej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca ocenianego kierunku z interesariuszami zewnętrznymi jest wielopłaszczyznowa i prowadzi do obopólnych korzyści. Przedstawiciele pracodawców, praktycy zapraszani są do prowadzenia zajęć dydaktycznych, konwersatoriów, warsztatów, konsultowania koncepcji kształcenia, programu studiów, do wspólnego formułowania efektów kształcenia. Studenci

natomiast odbywają regularnie wizyty studyjne w ramach zajęć praktycznych w hotelach i instytucjach związanych z branżą turystyczno-rekreacyjną, odbywają praktyki zawodowe.

Wśród podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego znajdują się przedstawiciele branży hotelarskiej, turystycznej, rekreacyjnej. Część z nich tworzy powołaną przez Rektora w 2008 roku Radę Biznesu. Członkowie Rady spotykają się dwa razy w roku na posiedzeniach, podczas których omawiane są m.in. tematy dot. kształcenia na ocenianym kierunku, dochodzi do wymiany poglądów na temat sytuacji na rynku pracy, opiniuje się program kształcenia, ustala efekty. Przedstawiciele Rady Biznesu uczestniczą również w pracach Komisji Programowej oraz Komisji Jakości Kształcenia funkcjonujących na wydziale akredytowanego kierunku.

W trakcie wizytacji odbyło się spotkanie ZO z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, które reprezentowało pięciu przedstawicieli pracodawców, na co dzień współpracujących z Wydziałem. Troje z nich było przedstawicielami wchodzącymi w skład Rady Biznesu.

W trakcie rozmów potwierdzono udział w konsultowaniu sylabusu praktyk, tworzeniu programu nauczania, określaniu zakładanych efektów kształcenia szczególnie w zakresie umiejętności.

Interesariusze zewnątrzni wskazali, iż na wyraźną ich sugestię, zakupiono do nauki studentów oprogramowanie komputerowe, jakie powszechnie stosowane jest przez biura podróży w systemie rezerwacji – program Merlin X, wprowadzono do programu kształcenia przedmioty dotyczące finansów, oraz przedmiot *savoir vivre* w turystyce.

Przedstawiono wspólną inicjatywę organizacji Dni Przedsiębiorczości i Kariery w trakcie, których studenci mieli okazję wysłuchać prelekcji przedstawicieli rynku pracy, zapoznać się z oczekiwaniami pracodawców wobec absolwentów wchodzących na rynek pracy, poznać oferty pracy.

Współpraca Uczelni – kierunku *turystyka i rekreacja* z otoczeniem społeczno-gospodarczym poparta jest podpisanymi umowami o współpracy. Zapisy umów stanowią m.in. o wymianie informacji o innowacjach w prowadzeniu działalności turystyczno-rekreacyjnej, organizacji wspólnych konferencji, seminariów, organizacji praktyk, udziału przedstawicieli w konstruowaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia, wymiany doświadczeń z kadrami dydaktyczną. Dla przykładu wskazać można umowę z firmą TROPICANA TRAVEL zawartą 3 marca 2017 roku na czas nieokreślony.

Warto wspomnieć o kooperacji władz akredytowanego kierunku z władzami AWF Warszawa – kierunek *turystyka i rekreacja*. W spotkaniu ZO PKA z pracodawcami wziął udział przedstawiciel AWF Warszawa, który poinformował o współpracy obu Uczelni polegającej na wymianie doświadczeń, analizie programów, treści nauczania, ustalaniu efektów kształcenia.

Celem obu Uczelni jest m.in. wykształcenia absolwenta w jak najlepszy sposób odpowiadającego aktualnym potrzebom rynku pracy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia kształci studentów na potrzeby rynku pracy związanego z branżą turystyczną i rekreacyjną. Poszukuje nowych trendów kształcenia, współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, reaguje na innowacje w branży. Współpracuje z osobami posiadającymi doświadczenie praktyczne przy realizacji zajęć dydaktycznych. We własnym zakresie oraz we współpracy z lokalnym środowiskiem pracy jest w stanie zapewnić miejsca praktyk każdemu studentowi.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Administracja Wydziału oraz kierunku *turystyka i rekreacja* poprawnie rozumie znaczenie i wartość dobrej wiedzy języków obcych oraz stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku, co potwierdza szeroko przedstawiony w Raporcie samooceny (RS) wykaz dokumentów strategicznych Uczelni oraz Wydziału. Należy przy tym zaznaczyć, że informacja ta nie służy lepszemu zrozumieniu postępowań, osiągnięć oraz przyszłości podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.

W Raporcie samooceny wskazano, że „Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia poprzez - realizację na studiach I stopnia zajęć z dwóch języków obcych w wymiarze 300 godzin języka angielskiego oraz 150 godzin drugiego języka obcego (do wyboru język: niemiecki, włoski i hiszpański)”. Formalnie warunki nauczania języków obcych są dobre. Podczas spotkań ze studentami oraz pracodawcami, którzy mieli okazję przyjmować studentów danego kierunku na praktyki, ZO nie odnotował negatywnych opinii odnoszących się do umiejętności posługiwania się językami obcymi. Jednak charakter przyszłej pracy absolwentów danego kierunku oraz rozwój turystyki wymaga bardziej niż obecnie udokumentowanego poziomu jakości wiedzy języków obcych. Administracja kierunku popiera taką pozycję i w dodatkowych materiałach przekazanych ZO w toku wizytacji zaznaczono, iż „Doceniając wagę kształcenia w zakresie języków obcych wprowadzony zostanie również obowiązek uzyskania certyfikatu językowego na poziomie A2/B1”. Rekomenduje się, aby taka decyzja była wprowadzona w ciągu najbliższych dwóch lat.

Dla studentów kierunku jest zapewniona oferta uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w językach obcych (angielskim). W roku akademickim 2017/2018 oraz w roku akademickim 2018/2019 oferta obejmowała cztery przedmioty fakultatywne: „Introduction to Tourism Industry”, „Introduction to Tourism Destination Management”, „Introduction to Heritage and Cultural Tourism Management” oraz „Introduction to Sustainable Tourism Management”. Rekomenduje się, aby od roku 2020/2021 wprowadzono obowiązek zaliczania przedmiotu w języku obcym dla studentów 2 i 3 roku studiów I stopnia.

W ostatnich dwóch latach 4 studentów kierunku *turystyka i rekreacja* realizowało część programu studiów (1 semestr) w partnerskich uczelniach zagranicznych. Jest to bardzo mała liczba w stosunku do ogólnej liczby studentów. Należy również zaznaczyć, że w wymianie akademickiej nie uczestniczą studenci z Polski. Zespół Oceniający PKA rekomenduje podjęcie działań, które zmierzałyby do podniesienia skuteczności międzynarodowej mobilności studentów z Polski.

Studenci kierunku *turystyka i rekreacja* aktywnie uczestniczą w praktykach zawodowych za granicą. W Raporcie samooceny przedstawiona jest obszerna informacja na ten temat, ale nie jest jasne, jak wygląda zaliczanie tych praktyk, a także, w jaki sposób zagraniczne praktyki zawodowe są powiązane z procesem edukacyjnym. Sugeruje się uporządkowanie i sformalizowanie zaliczanie zagranicznych praktyk zawodowych. Powinno to zapewnić realizację zadań edukacyjnych podczas zagranicznych praktyk zawodowych;

W roku akademickim średnio 1-2 wykładowców uczestniczy w wymianie akademickiej. To stanowi zbyt mało. Rekomenduje się zwiększać mobilność międzynarodowej kadry akademickiej. Ponadto w raporcie samooceny wskazano, że „proces umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* poddawany jest regularnemu monitorowaniu, ocenie oraz doskonaleniu”. Bliższa analiza tego procesu wykazała, że przeprowadzane działania są fragmentaryczne i bezpośrednio nie odzwierciedlają potrzeb i możliwości kierunku. Zespół Oceniający rekomenduje, by na koniec każdego roku akademickiego dokonywać podsumowania rezultatów umiędzynarodowienia procesu kształcenia

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Analiza dokonana przez Zespół Oceniający, uzasadnia stwierdzenie, że działania podejmowane przez Uczelnię i Jednostkę w celu umiędzynarodowienia procesu kształcenia na wizytowanym kierunku są odzwierciedlają potrzeb i możliwości kierunku. Zespół oceniający wskazał kilka rekomendacji, które powinny przyczynić się do zwiększenia mobilności międzynarodowej studentów i kadry akademickiej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia zapewnia studentom kompleksowe wsparcie i pomoc w procesie kształcenia, w szczególności zaangażowanie nauczycieli akademickich, zarówno w trakcie zajęć jak i poza nimi, co zostało podkreślone przez studentów. W związku z małymi grupami studenckimi na poszczególnych latach studiów, każdy z studentów może liczyć na indywidualne podejście i pomoc nauczycieli zarówno w trakcie zajęć, na konsultacjach oraz w dodatkowych, specjalnie wyznaczonych terminach, czy też poprzez kontakt zdalny poprzez pocztę elektroniczną. Studenci w trakcie spotkania wyrazili zadowolenie z przyjaznej atmosfery i dobrych kontaktów z kadrami naukowo-dydaktyczną, administracją oraz władzami wydziału.

Uczelnia zapewnia studentom opiekę od początku studiów, poczynając od spotkań dla studentów pierwszego roku w trakcie, którego studenci otrzymują podstawowe informacje dotyczące procesu kształcenia oraz zapoznawani są z zasadami panującymi w uczelni. Studenci w każdej chwili mogą liczyć na pomoc opiekuna roku, którego rolą jest służyć pomocą na każdym etapie procesu studiowania.

Do dyspozycji studentów są dziekanaty, których pracę studenci ocenili bardzo dobrze, podkreślili bardzo dobry i szybki kontakt, również zdalnie przez telefon, pocztę elektroniczną. Godziny pracy dziekanatu są odpowiednio dostosowane zarówno do studentów stacjonarnych

jak i niestacjonarnych. Pracownicy zatrudnienia w dziekanatach są w opinii studentów bardzo pomocni i życzliwi.

Studenci mają możliwość ubiegać się o wszystkie stypendia wymienione w art. 86 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. W opinii studentów, system przyznawania stypendiów jest im znany, mają dostęp do regulaminu przyznawania pomocy materialnej, wysokość stypendiów jest zadowalająca, a wypłaty realizowane są bez opóźnień. Studenci ponadto mogą ubiegać się o stypendium specjalne Rektora przyznawane za wyniki w nauce i szczególne zaangażowanie studentów w życie Uczelni, innym instrumentem wsparcia są nagrody dla studentów za wybitne prace dyplomowe.

Biuro Karier Studenckich (BKS) podejmuje szereg działań mających na celu zdobywanie przez studentów doświadczenia zawodowego, zdobywanie kompetencji przydatnych w pracy zawodowej oraz wspiera studentów przy wejściu na rynek pracy umożliwiając studentom odbycie dodatkowych praktyk i staży. BKS w swej działalności organizuje dla studentów m.in. konsultacje z doradcą zawodowym (wsparcie w zakresie: planowania przyszłości zawodowej, określania preferencji zawodowych i cech osobowości przy użyciu testów i kwestionariuszy psychologicznych, metod poszukiwania pracy, itd.). Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom studentów kierunku *turystyka i rekreacja* oraz pracodawców, Biuro Karier Studenckich prowadzi szkolenia i warsztaty pozwalające na doskonalenie umiejętności związanych z wejściem na rynek pracy – np. „Jak efektywnie szukać pracy”, „ABC Sztuki prezentacji”, „Perfect CV”. BKS zbiera i udostępnia oferty pracy, a także informacje zwrotne z rynku pracy na temat absolwentów, udziela porad dotyczących przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, planowania kariery, metod poszukiwania pracy i technik rekrutacyjnych, współpracuje z urzędami pracy i instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto, na Uczelni organizowane są corocznie Dni Kariery/Dni Przedsiębiorczości, gdzie studenci mają możliwość nawiązania kontaktów zawodowych, pozyskania informacji o potencjalnych miejscach pracy. Mogą oni także poszerzyć zakres własnych kompetencji i umiejętności w ramach warsztatów, wzmacniających ich sylwetkę na rynku pracy, a także mają okazję uzyskać certyfikat potwierdzający kwalifikacje w zakresie wykonywania zawodu pilota wycieczek.

W jednostce działa samorząd studencki oraz koło naukowe. Ich przedstawiciele wyrazili bardzo pozytywne opinie, co do wsparcia i współpracy z władzami uczelni, kadrą naukowo-dydaktyczną oraz administracją. Studenci realizują szereg projektów i wydarzeń, uczestniczą w konferencjach naukowych, biorą udział w badaniach naukowych oraz wydają własne publikacje. Przedstawiciele kół naukowych i samorządu studenckiego podali wiele przykładów wsparcia, jakie otrzymują z strony uczelni przy swojej działalności. Jako najważniejsze wymienili wsparcie merytoryczne przy prowadzonych projektach i badaniach naukowych, a także wsparcie finansowe ich działalności i dostęp do infrastruktury uczelni w celu realizacji swoich działań.

Uczelnia zapewnia kompleksowe wsparcie osobom z niepełnosprawnościami poprzez indywidualizację procesu kształcenia w zależności od ich potrzeb, zapewnienie niezbędnego sprzętu ułatwiającego udział w procesie kształcenia, dostęp do specjalistycznego oprogramowania czy wsparcie asystenta dydaktycznego.

System opieki, wsparcia i motywowania studentów ocenianego kierunku podlega rozwojowi i doskonaleniu poprzez cykliczne ankiety i spotkania z studentami. Wynikiem tych działań są m.in. zmiany w ofercie dydaktycznej, zmiany godzin pracy biblioteki w trakcie sesji egzaminacyjnej. Przedstawiciele samorządu studentów w trakcie spotkania z ZO PKA przyznali, że w trakcie posiedzeń Rady Wydziału przedstawiają bieżące opinie i wnioski, które następnie są rozpatrywane.

System wsparcia studentów jest stale monitorowany i doskonalony w oparciu o prowadzone ankiety, a także przez działania nieformalne takie jak zgłaszanie wniosków przez samorząd studentów na posiedzeniach organów uczelni czy rozmowy władz i nauczycieli ze

studentami. Przykładowe działania wdrożone w ramach wykorzystywania wyników badań to: systematyczne szkolenia pracowników Dziekanatu z zakresu obsługi klienta, a także zwiększenie elastyczności czasu pracy biura zajmującego się administracją wydziału, udostępnienie informacji wskazanych przez studentów, jako przydatne na stronie Wydziału oraz dostosowanie godzin konsultacji nauczycieli do potrzeb studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia kompleksowe wsparcie w procesie kształcenia. Studenci zwrócili szczególną uwagę w zaangażowanie nauczycieli akademickich oraz Prodziekana, podkreślając ich indywidualne podejście do każdego studenta. Studenci ocenianego kierunku przyznali, iż prowadzący są dla nich dostępni po zajęciach na konsultacjach oraz w indywidualnie ustalonych terminach, co szczególnie ułatwia kontakt osobom pracującym. Ponadto możliwy jest kontakt zdalny m.in. przez pocztę elektroniczną.

Uczelnia zapewnia opiekę studentom od początku studiów organizując spotkania adaptacyjne, na których poznają podstawowe zasady życia uczelni. Do każdej grupy przydzielani są opiekunowie roku, którzy wspomagają studentów na każdym etapie procesu kształcenia.

Studenci mogą ubiegać się o stypendia wymienione w art. 86 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, a także specjalne stypendium rektora. Stypendia wypłacane są terminowe, a studenci informowani są o zasadach ich przyznawania, które oceniają, jako obiektywne i przejrzyste.

Akademickie Centrum Kariery podejmuje szereg działań mających na celu umożliwienie zdobycia przez studentów nowych umiejętności i kompetencji miękkich, jak również ułatwienie wejścia na rynek pracy. Pośród wielu działań znajdują się m.in. dodatkowe praktyki, płatne staże, targi pracy.

Samorząd studencki oraz koła i organizacje studenckie mają zapewnione kompleksowe wsparcie w swojej działalności, zarówno merytoryczne jak i finansowe, ponadto bez problemu mogą korzystać z infrastruktury uczelni przy realizowanych projektach.

Do dyspozycji studentów są również dziekanaty, oferujące kompleksową pomoc administracyjną. Godziny pracy dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia i Wydział zapewniają publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie kształcenia, rekrutacji, stypendiach, aktualnych wydarzeniach, możliwościach dalszego kształcenia i zatrudnienia absolwentów, a także są dostępne aktualne plany zajęć i sylabusy. Informacje są dostępne na

stronie internetowej, w systemie Wirtualnej Uczelni, na fanpage uczelni, a także na tablicach informacyjnych w budynkach dydaktycznych. W opinii studentów informacje są dla nich kompletne i aktualne, a w razie potrzeby bez problemu mogą znaleźć niezbędne informacje.

Ocena publicznego dostępu do informacji jest dokonywana przez studentów, którzy oceniają m.in. stopień swojego zadowolenia z dostępności informacji związanych z tokiem studiów (plan zajęć, godziny konsultacji, terminy sesji, informacje o odwołanych zajęciach, itd.), a także użyteczność strony internetowej Uczelni/Wydziału.

Ewaluacji podlega także zakres użyteczności, funkcjonalności, wiarygodności zamieszczanych informacji oraz estetyki strony. Wyniki analizy badań ankietowych wśród studentów doprowadziły do doskonalenia poziomu jakości obsługi studenta w jednostkach administracyjnych Uczelni, usprawnienie organizacji konsultacji z uwzględnieniem specyfiki studiów niestacjonarnych, czy zwiększenie wiedzy studenta w zakresie systemu wsparcia studentów, organizacji procesu kształcenia w Uczelni i na Wydziale np. poprzez procedury postępowania w określonych sytuacjach związanych z tokiem studiów.

Na wniosek studentów na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia zamieszczone zostały odpowiedzi na najczęściej zadawane przez nich pytania dotyczące procesu ankietyzacji nauczycieli akademickich.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia i Jednostka zapewnia dostęp do pełnych i aktualnych informacji dotyczących procesu kształcenia, poprzez tablice informacyjne, stronę internetową, system Wirtualna Uczelnia oraz profil na jednym z popularnych portali społecznościowych. Ponadto w opinii studentów w razie potrzeby mogą bez problemu odnaleźć niezbędne informacje dotyczące pomocy materialnej, planów zajęć, domów studenckich, wymian, wsparciu dla osób niepełnosprawnych oraz sylabusy.

Prowadzona jest systematyczna ocena publicznego dostępu do informacji przede wszystkim w oparciu o cykliczne ankiety prowadzone pomiędzy studentami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Analiza regulacji dotyczących wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia (WSZJK) na Uczelni i Wydziale oraz dokumentacji odzwierciedlającej jego budowę oraz funkcjonowanie jednoznacznie dowodzi, że system został określony i działa.

Zidentyfikowano sposoby sprawowania nadzoru nad kierunkiem studiów *turystyka i rekreacja*. Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny sprawują Dziekan i Prodziekan. Dziekan odpowiada m.in. za właściwą obsadę zajęć dydaktycznych oraz ocenę kompetencji pracowników badawczo-dydaktycznych i pracowników dydaktycznych. Nadzór

nad oceną jakości kształcenia w zakresie projektowania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów w ramach wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia na poziomie Uczelni realizuje Komisja Uczelniana. Na poziomie Wydziału - Wydziałowa Komisja Programowa oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, jako Wydziałowe Komisje jakości kształcenia.

Monitorowanie, okresowy przegląd programu kształcenia oraz modyfikacje, projektowanie i zatwierdzanie programu dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o przyjęte procedury. Analiza tych procedur, z jednej strony i udostępnionej dokumentacji opisującej realnie prowadzone działania dotyczące oceny jakości programu studiów na kierunku *turystyka i rekreacja* z drugiej, upoważnia do stwierdzenia, że odbywają się one według formalnie przyjętych zasad.

Analizując funkcjonowanie wewnętrznego systemu jakości kształcenia stwierdzono, że przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca podstawowe czynniki determinujące ocenę. Należą do nich: efekty uczenia się a także wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, wyniki uzyskiwane przez studentów w sesji egzaminacyjnej, spełnianie standardów określonych dla prac dyplomowych, osiąganie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych na poziomie poszczególnych przedmiotów. Dokonuje się także oceny systemu ECTS, wymiaru godzin poszczególnych modułów, sekwencji przedmiotów i zgodności treści kształcenia. Weryfikuje się i opiniuje zgodność form zajęć, metod dydaktycznych z zakładanymi kierunkowymi i przedmiotowymi efektami uczenia się. Wszystkie te działania są wykonywane przez Dział Jakości, we współpracy z Komisją Programową oraz Dziekanem Wydziału.

Zmiany w programie kształcenia dokonywane są na podstawie oceny programu studiów, stwierdzającej konieczność jego doskonalenia. W tych działaniach uwzględnia się opinie kadry akademickiej oraz studentów, jako interesariuszy wewnętrznych oraz pracodawców i absolwentów studiów, jako interesariuszy zewnętrznych. W pracach nad projektowaniem i doskonaleniem programu kształcenia, z głosem doradczym uczestniczy również kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału, z doświadczeniem zawodowym w sektorze turystyki, zdobytym poza Uczelnią.

Analiza i funkcjonowanie polityki jakości daje podstawę do stwierdzenia, że prowadzona na Wydziale i kierunku *turystyka i rekreacja* systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji. Ich zakres oraz źródła pozyskania są dobrze dobrane, adekwatnie do celów i zakresu oceny. Dotyczą one wskazanych wyżej czynników determinujących ocenę programu studiów.

W procesie projektowania programu kształcenia uwzględnia się misję i strategię Uczelni oraz Wydziału, politykę Jakości, potencjał badawczy i kadrowy Wydziału, jego zaplecze dydaktyczne. Bierze się również pod uwagę wyniki badań rynku pracy, rezultaty konsultacji z pracodawcami oraz opinię ekspertów ds. kształcenia. Nie pomija się także opinii studentów, absolwentów oraz nauczycieli akademickich.

Formułowane w toku tych prac rekomendacje przekazywane są Komisji Programowej. Wyniki tych prac studialnych są omawiane na spotkaniach Komisji Programowej oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, a na ich podstawie proponowane są zmiany w programie kształcenia.

Analiza i ocena funkcjonowania wewnętrznego systemu jakości kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* pozwoliła na sformułowanie szeregu wniosków, skonkretyzowanych w podjętych już działaniach, które potwierdzają jego skuteczność. Do takich zaliczyć można np.:

- przeprowadzanie, na wniosek nauczycieli akademickich, corocznej aktualizacji treści kształcenia przedmiotów kierunkowych np. przedmiotu „Nowożytna i współczesna architektura i sztuka”, co doprowadziło do zmiany jego nazwy i treści przedmiotu - przedmiot obecnie nosi nazwę „Historia architektury i sztuki”,

- wprowadzenie, na wniosek nauczycieli akademickich, np. przedmiotu „Nowe trendy na rynku usług turystycznych” w miejsce przedmiotu „Współczesne trendy w hotelarstwie i gastronomii”. Zmiana przedmiotu związane jest ze zdobyciem aktualnej wiedzy z zakresu badania zależności między uczestnictwem w turystyce a cechami demograficznymi regionu, a także, poprzez włączenie do programu metod i narzędzi stosowanych w analizie rynku usług turystycznych, nabycie nowych umiejętności i kompetencji społecznych.
- zwiększenie, na wniosek studentów, ilości godzin lektoratu z „Języka angielskiego” (treść przedmiotu poszerzono również o słownictwo specyficzne dla branży), w ramach przedmiotu „Podstawy prawa” uzupełnienie jego treści o zagadnienia związane z prawem turystycznym, a w przedmiocie „Przedsiębiorczość w ekoturystyce” wprowadzenie zmian do treści sylabusu,
- wprowadzenie, na wniosek interesariuszy zewnętrznych, przedmiotu „Zarządzanie przychodami w obiekcie hotelarskim”, co umożliwiło studentom nabycie umiejętności w zakresie m.in. obliczenia wskaźnika marży Zysku Operacyjnego Brutto (GOP) oraz Przychodu na Dostępny Pokój (REVPAR),
- wprowadzenie, na wniosek nauczycieli akademickich oraz interesariuszy zewnętrznych, przedmiotów: „Zarządzanie jakością w turystyce”, „Turystyka biznesowa” oraz „Organizacja wyjazdów motywacyjnych”, co lepiej dostosowało efekty kształcenia do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

Należy także odnotować, że stosowane w ramach WSZJK procedury wymuszają, w przypadku poddawania programu kształcenia cyklicznej ocenie jakości, wykorzystania jej rezultatów do doskonalenia jakości na ocenianym kierunku studiów. Każdorazowo po takiej ocenie Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (lub wyznaczone przez niego osoby) przedstawia sprawozdanie oraz wnioski na spotkaniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Komisji Programowej. Na ich podstawie Komisje proponują wspólnie przygotowanie programu dla działań doskonalących. Wnioski z oceny programowej omawiane są także na poziomie Uczelni podczas spotkań Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, a także na dorocznej konferencji dydaktycznej, w której bierze udział kadra akademicka i studenci. Działania doskonalące są rekomendowane na podstawie wyników monitorowania procesu kształcenia, w tym: weryfikacji efektów uczenia się, pozyskiwania opinii studentów, pracodawców i absolwentów, przeglądu programu studiów oraz ocen zewnętrznych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Analiza regulacji dotyczących wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia na Uczelni i Wydziale oraz dokumentacji odzwierciedlającej jego budowę oraz funkcjonowanie jednoznacznie dowodzi, że system został określony i działa.

Monitorowanie, okresowy przegląd programu kształcenia oraz modyfikacje, projektowanie i zatwierdzanie programu dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o przyjęte procedury. Analiza tych procedur, z jednej strony i udostępnionej dokumentacji opisującej realnie prowadzone działania dotyczące oceny jakości programu studiów na kierunku turystyka i rekreacja z drugiej, upoważnia do stwierdzenia, że odbywają się one według formalnie przyjętych zasad.

Analizując funkcjonowania wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia stwierdzono, że przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca podstawowe czynniki determinujące ocenę. Należą do nich np.: efekty uczenia się a także wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, wyniki uzyskiwane przez studentów w sesji egzaminacyjnej, spełnianie standardów określonych dla prac

dyplomowych, osiąganie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych na poziomie poszczególnych przedmiotów.

Analiza i funkcjonowanie polityki jakości daje podstawę do stwierdzenia, że prowadzona na Wydziale i kierunku *turystyka i rekreacja* systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji. Ich zakres oraz źródła pozyskania są dobrze dobrane, adekwatnie do celów i zakresu oceny. Dotyczą one wskazanych wyżej czynników determinujących ocenę programu studiów.

W procesie projektowania programu kształcenia uwzględnia się misję i strategię Uczelni oraz Wydziału, politykę Jakości, potencjał badawczy i kadrowy Wydziału, jego zaplecze dydaktyczne. Bierze się również pod uwagę wyniki badań rynku pracy, rezultaty konsultacji z pracodawcami oraz opinie ekspertów ds. kształcenia. Nie pomija się także opinii studentów, absolwentów oraz nauczycieli akademickich.

Analiza i ocena funkcjonowania wewnętrznego systemu jakości kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* pozwoliła na wskazanie szeregu konkretnych wniosków, skonkretyzowanych w działaniach, które potwierdzają jego skuteczność.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Kierunek *turystyka i rekreacja* prowadzony na Wydziale Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi był oceniany po raz pierwszy.